

159379

SÚŤAŽ - REVITALIZÁCIA NÁMESTIA V SPIŠSKEJ BELEJ

Zadanie

Rekonštrukcie námestia očakáva návrh atraktívneho mestského verejného priestoru, ktorý by mal naďalej plniť funkciu verejného priestranstva námestia ako zhromažďovacieho, tranzitného a pobytového priestoru pre verejnosť. Rovnako je potrebné riešiť skľudnenie dopravy na námestí a zohľadniť aj to, že mesto v poslednej dobe venuje veľkú pozornosť nemotorovej doprave (najmä cyklodoprave). Dlhodobou prioritou mesta je mať na území celého mesta aj dostatok účelnej verejnej zelene.

Analýza súčasného stavu

Námestie si v minulosti prešlo viacerými zmenami, ktoré potlačili pôvodný charakter a väzby námestia na okolité priestranstvá. Zásadnou zmenou bolo vybudovanie cesty 77, ktorá prerezala pôvodnú Letnú ulicu ťahajúca sa od zvonice popri Evanjelickom kostole. Tiež posledná rekonštrukcia námestia, ktorá vybuďovala mestské garáže medzi zvonnicou a budovou mestského úradu vybuďovala vizuálnu bariéru a úplne potlačila pôvodný svahovitý charakter Letnej ulice. Necitlivé výškové osadenie garážového objektu utápa zvonnicu pod úroveň hlavnej zhromažďovacej plochy. Garážový objekt a ku nemu pridružené parkovisko znehodnocuje nosný pohľad na námestie od Letnej ulice.

Aktuálne má námestie výrazne tranzitný charakter s intenzívnou statickou dopravou, čo neguje samotnú hlavnú funkciu námestia ako kultúrno-spoločenského centra. Líniové riešenie všetkých spevnených plôch a asfaltová úprava povrchu miestnej komunikácie vytvára dojem že ide o bežnú ulicu s historickou zástavbou a nevyvoláva reprezentatívny vizuál námestia.

Koncept riešenia

Návrh rekonštrukcie námestia rieši hlavné nedostatky súčasného stavu a to skľudnenie dopravy vytvorením pešej zóny na Petzvalovej ulici, ktorá by bola ohraničená cestou 77 na jednej strane a novovybudovanou miestnou komunikáciou popri rímsko-katolíckom kostole na strane druhej. Toto riešenie úplne odstráni aj všetku statickú dopravu v tomto priestore, čo je základný predpoklad pre vytvorenie reprezentatívneho kultúrno-spoločenského priestoru.

Jedným z najväčších problémov je riešenie pohľadu na námestie od severnej strany z parku resp. od Letnej ulice, kde pre necitlivé osadenie garážového domu je najlepšie riešenie s ním nepočítať a vybudovať nový, ktorý pojme aj kapacitu súčasného exteriérového parkoviska a bude osadený výrazne nižšie. Novovybudovaný parkovací dom počíta s vegetačnou strechou s intenzívnou zeleňou pozvoľne sa zvažujúcou od Petzvalovej ulice ku ceste 77. Toto riešenie vychádza z historických priestorových danosti a snaží sa prinavrátiť pôvodný charakter priestoru medzi mestským úradom a zvonnicou. Svah zároveň vytvára priestor pre osadenie podia a hľadiska. Počíta sa s tým, že niekoľko fixných lavičiek môžu byť v prípade kultúrneho podujatia doplnené o mobilné sedenie ktoré vytvorí plnohodnotné hľadisko s charakterom amfiteátra. Počas bežných dní mimo kultúrno-spoločenských podujatí by mal priestor pôsobiť skôr ako park.

Rozšírenie parku okolo rímskokatolíckeho kostola by malo poňať aj zvonnicu. Tiež by sa mal tento parkový priestor začleniť do námestia odstránením bariér a plotu. Podľa historických malieb kostol v gotickej podobe oplotenie nemal a bol priamo prístupný z námestia.

Časť námestia od Muzea Jozefa Maximiliána Petzvala po križovatku mierová je riešená ako tranzitná a obslužná komunikácia, doplnená o statickú dopravu. Pred múzeom je spevnená rozptyľová plocha s príľahlými parkovými úpravami.

Vyhľadovo možným rozšírením v budúcnosti by mohlo byť aj vybudovanie pešej lavky ponad cestu 77, ktorá by prepojila južnú a severnú časť centrálnej zóny v Spišskej Belej a obidva kostoly, tak ako to bolo pred vybudovaním cesty 77 smerom na Starú Lubovňu.

Použité výrazové prostriedky sa snažia dopĺňať historický ráz námestia, farebne im nekonkurovať a preto sú zvolené neutrálne odtiene povrchov. Veľkoformátové kamenné plochy hlavných zhromažďovacích priestorov sú kombinované s žulovými kockami komunikačných trás. Chodníky v parkových plochách su mlátové.

Výškový rozdiel medzi budovami na severnej strane a úrovňou hlavných zhromažďovacích priestorov je prekonaný cez atypický segment zelene so zabudovaným sedením. Rôznorodosť tvarov zelených plôch rozbíja lineárny charakter námestia a vytvára rôzne oddychové zóny kde môžu osadené sedenia gastronomických prevádzok.

Osobitným problémom námestia je rozostavaná stavba na parcele 1073, kde sa počíta s odstránením stavby.

Doprava

Vytvorením pešej zony vzniká potreba prepojenia Petzvalovej ulice čo rieši novovybudovaná miestna komunikácia, ktorá začína medzi Múzeum Jozefa Maximiliána Petzvala a Rímsko-katolíckym kostolom a napája sa na cestu 77 v mieste pôvodnej a dnes nevyužívanej križovatky. Z tejto komunikácie bude prístupný aj parkovací dom. S touto križovatkou a následným napojením parkovacieho domu počíta aj platná územnoplánovacia dokumentácia. Samotná plocha pešej zony je dimenzovaná tak, aby bola prejazdná pre auta zásobovania prevádzok a zásahových vozidiel. Zásobovanie prevádzok sa predpokladá v obmedzenom režime počas ranných hodín resp. podľa uváženia mesta.

Statická doprava zahŕňa novovybudovaný parkovací dom, ktorý je funkčne aj stavebne rozdelený na dve časti, kde jedna slúži mestu a druhá verejnosti. Navrhovaný stav vychádza zo súčasnej prevádzky, ktorá mestu vyhovuje. Ďalšie parkovacie státiá su umiestnené na južnej strane Petzvalovej ulice od križovatky Mierová po Múzeum Jozefa Maximiliana Petzvala. Tu sa tiež počíta s odstavnou plochou pre dva autobusy.

Cez celé námestie vedie cyklistický chodník, ktorý je doplnený o mobiliár pre odstavenie bicyklov.